

http://www.luju.ro/premiera-cedo-a-sanctionat-statul-in-cauza-flueras-contra-romaniei-pentru-condamnarea-de-catre-o-instanta-de-recurs-pe-baza-reaprecierii-unor-probe-fara-a-proceda-la-re-administrarea-nemijlocita-a-acestora-avocatul-gheorghe-mateut-a-reputat-acest-succes-i

PREMIERA – CEDO a sanctionat statul in cauza „Flueras contra Romaniei” pentru condamnarea de catre o instanta de recurs pe baza reaprecierii unor probe fara a proceda la readministrarea nemijlocita a acestora. Avocatul Gheorghe Mateut a reputat acest succes, in conditiile in care clientul sau fusese achitat de doua instante dar, in recurs, a fost condamnat la 15 ani de inchisoare

Scris de Adina A. STANCU - Razvan SAVALIUC | Data: 24.04.2013 14:49

Reputatul avocat Gheorghe Mateut (foto) a reusit sa demonstreze, in fata Curtii Europene a Drepturilor Omului, ca instanta Curtii de Apel Timisoara a incalcat articolul 6 paragraful 1 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului in conditiile in care clientul sau, Cosmin Dragu Flueras, a fost achitat de doua instante, fiind si apel, pentru ca in recurs, Curtea de Apel Timisoara sa-l condamne pe acesta la 15 ani de inchisoare, iar la judecarea contestatiei in anulare sa mentina aceasta pedepsa fara a readministra probele din dosar. Acest caz reprezinta o premiera in ce priveste admissibilitatea unei astfel de cereri, in urma sancțiuni primite de Romania in acest caz. Flueras poate introduce cerere de revizuire.

In hotararea Curtii, din 09.04.2013, in cauza "Flueras contra Romaniei", bazata pe plangerea nr. 17520/2004 din 16.02.2004, judecatorii europeni au reinut, in unanimitate, incalcarea art.6, paragraf 1 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului. Recurentul Cosmin Dragu Flueras a sesizat CEDO invocand nerespectarea dreptului la un proces echitabil. Acesta fusese achitat in prima instanta, achitat si la apel, iar in recurs s-a tras, instanta Curtii de Apel Timisoara la condamnari, in decembrie 2003, fara a se mai administra probe si fara sa se faca o noua evaluare. La data de 03.03.2011, Curtea a constatat din observatiile transmise de parte si de guvern ca ancheta penală pe care a avut-o a fost incorectă și a fost organizată doar de N.S. Curtea a respins cererea de revizuire a procesului penal.

In fapt
Prin rechizitoriul parchetului din 23.01.2001, recurentul si N.S. au fost trimisi in judecata pentru infractiunea de trafic de substante toxice, fiind anuntat ca au recuzat, instauri si finantat doua persoane, respectiv M.M. si M.H., pentru ca acestea din urma sa importe cocaina din Brazilia in perioada noiembrie 1996 – ianuarie 1997. Rechizitoriul era fondat pe declaratiile exclusive ale acestor doua persoane (M.M. si M.H.) caror stăruință participarea recurentului si alinau ca Flueras ar fi cel care a convins pe M.M. sa faca parte din aceasta operatiune de import ade substante toxice. Asta M.M. cat si M.H. fusera condamnati la pedepsa cu inchisoarea de catre un tribunal din Moscova, in ianuarie 1998, pentru contrabanda si trafic de cocaina, dupa ce autoritatile rusesti au descoperit o cantitate de aproape un kilogram de cocaina, in bagajele acestora. Mai mult ruda ale lui M.M. dupa arestarea celor doi in Rusia, au declarat ca recurentul Flueras li s-a oferit sa participe la comiterea acestei infractiuni si ca, de asemenea, parinti recurentului li-au oferit sa nu se denuntie pe fii lor si pe un anume N.S. In fata de judecata, in prima instanta, sa proceda la achitarea inculpatilor si a marilor, Mariora M.H. da o noua declaratie, afirmand ca la instanta s-a singura data pe recurent, in momentul cand a insotit-o la gara, pentru a ajunge ulterior la Budapesta, de unde, se impunea cu M.M. urma sa plece la Rio de Janeiro, Mariora a subliniat faptul ca recurentul nu a participat niciodata la organizarea operatiunii, despre care a afirmat ca a fost organizata doar de N.S. Curtea retine in privinta declaratiilor lui M.M., doar faptul ca acestea au fost contradictorii, fara a se mentiona aspectele declarate.

In februarie 2003, instanta a pus in discutia partilor, in baza art. 334 CPP, schimbarea incadrării juridice, avand in vedere dispozitiile Legii 143/2000 privind combaterea traficului si consumului ilicit de droguri, care a abrogat art. 312 CP in ceea ce priveste produsele si substantele stupefiante. **Instanta a pus in discutia partilor incadrarea faptei potrivit art. 10 raportat la art. 3 alin. (2) din L 143/2000, ramasa in forma tentativei, cat si necesitatea aplicarii legii penale mai favorabile. Avocatul recurentului a achiesat la noua calificare, dar Parchetul a cerut condamnarea inculpatilor pentru o infractiune consumata.** Prima instanta a considerat declaratiile contradictorii date in fata sa, ca fiind necredibile si a dispus achitarea recurentului pentru infractiunea prevazuta de art. 312 alin. (2) CP. Celalalti inculpati, N.S., a fost condamnat la pedepsa inchisoari de 8 ani, facand aplicarea art. 10 raportat la art. 3 alin. (2) L 143/2000. Asta parchetul, cat si N.S. au formulat apel. Parchetul solicitand in continuare, ca inculpatii sa fie condamnati pentru o infractiune consumata si nu ramasa in forma tentativei. Instanta de apel a procedat la recalificarea faptelor in privinta recurentului, respectiv tentativa incadrata conform legii speciale, dar a mentinut solutiile de achitare in privinta acestora, cat si cea de condamnare a lui N.S.

Parchetul si N.S. au declarat recurs, iar Curtea de Apel Timisoara a admis recursul, a casat hotararea si a procedat la rejudecarea cazului in fond. Prin decizia instantei de recurs s-a dispus condamnarea atat a recurentului, cat si a lui N.S. pentru infractiunea prevazuta de art. 10 rap. la art. 3 alin. (2) L 143/2000 la 15 si respectiv 17 ani de inchisoare, cat si interzicerea exercitarii unor drepturi. Curtea de Apel a apreciat ca participarea recurentului la comiterea infractiunii a fost probata prin declaratiile date in fata de urmarire penala de catre M.H., si de cele ale lui M.M. in fata de urmarire penala si cea de judecata in prima instanta, declarati ce au fost coroborate cu cele ale membrilor familiei lui M.M.

Recurentul a parasit teritoriul Romaniei la 18.12.2003, nemalind incarcatur. In 2008, Cosmin Flueras a formulat o contestatie in anulare impotriva deciziei instantei de recurs, motivand ca nu a fost ascultat in fata acestei instante si nu a fost administrata nicio proba cu respectarea principiului contradictorialitatii. Urmare a acesteia, hotararea a fost anulata de Curtea de Apel Timisoara, instanta retinand ca inculpatii nu au fost ascultati, potrivit art. 385 ind. 18 CPP, urmand in vedere ca prima instanta si cea de apel nu au pronuntat impotriva recurentului o hotarare de condamnare, citand si jurisprudenta CEDO (cauza Constantinescu c. Romania). Recurentul a invocat o exceptie de neconstitucionalitate a art. 385 ind. 15 alin. (2) lit. d) CPP, insa CCR a respins exceptia. Dupa 10 luni, acestia procedu a fost uzitat prin raportare la art. 392 alin. (1) CPP, insa cu privire la aceasta, Curtea de Apel a refuzat sa sesizeze CCC.

Reputatul avocat Gheorghe Mateut a solicitat CEDO ca la dosarul cazului sa fie depuse hotararile instantei din Moscova, prin care M.M. si M.H. au fost condamnati, in urma descoperirii cantitatii de cocaina, de catre autoritati, cerere respinsa de instanta. In considerarea faptului ca aceste probe nu ar fi utile cauzei. O noua solicitare de sesizare a CCR pentru a se pronunta cu privire la o alta exceptie de neconstitucionalitate si doua cereri de stramutare au fost respinse, de asemenea. In final, Curtea de Apel Timisoara a condamnat pentru infractiunea prevazuta de art. 10 rap. la art. 3 alin. (2) L 143/2000 la o pedepsa cu inchisoarea de 15 ani si interzicerea exercitarii unor drepturi. Curtea de Apel a apreciat ca participarea recurentului la organizarea, conducerea si finantarea operatiunii au fost probate prin declaratiile lui M.M. in fata parchetului, respectiv cele ale lui M.H. in fata parchetului si a primei instante, declarati coroborate cu cele ale membrilor familiei lui M.M.

In drept

Recurentul invoca faptul ca nu a beneficiat de dreptul la un proces echitabil, fiind condamnat de instanta de recurs, atat in 2003, cat si in 2011, fara a fi ascultat si fara a se administra probe, avand in vedere ca a fost achitat in primele doua grade de jurisdicție. A invocat, totodată, faptul ca dreptul la aparare nu i-a fost asigurat, neputand sa puna intrebari marturilor. In fata Curtii de Apel, care si-a fundamentat hotărârile pe motivul acuzatorului dat în fața urmatoarei instanțe, date în absența recurentului și a avocatului său. Guvernul român a susținut conformitatea procedurilor declarate de CEDO în fața Curții Europene de Drepturi Omului, susținând printre altele, ca acesta nu a solicitat niciun fel de despăgubiri materiale sau morale în fața instanțelor române, ca nu a fost obligat la plata de cheltuieli judiciare și nu și-a fost recuzat din cauza faptului că mandatul de arestare emis pe numele său nu a fost ridicat și nu a fost executat. De asemenea, guvernul a solicitat respingerea plangerii pentru ca la momentul formulării ei, nu erau epuizate toate căile de atac interne. Tind vorba de o cauză pendinte, și-a mai invocat faptul ca recurentul nu ar putea sa se pretinda victima unei încălcări a art. 6 paragraf 1 CEDO, avand in vedere ca in urma contestării în anulare, a fost achitat de instanta de recurs, iar acesta nu a solicitat nici acuzarea altor persoane și nici readministrarea probei. Guvernul a argumentat ca în această cauză recurentul a fost ascultat în fața de instanțele de judecată în prima instanță, iar în urma contestării în anulare și de Curtea de Apel Timisoara. De altfel, recurentul a avut posibilitatea de a propune mijloc de probă, de a formula concluzii orale și scrise. Guvernul a arătat ca jurisdicția națională are dreptul de a face apelul asupra elementelor prezentate în fața acuzatorului și de a se pronunța cu privire la pertinenta celor invocate de inculpatul (cauza Barbuta, Mesage și Jilbaro contra Spaniei). In acest sens, Curtea de Apel Timisoara a procedat la o apreciere diferita a declaratiilor marturilor. In plus, in legislatia din Romania nu exista nicio dispozitie legala care sa acorde vreo ordine de preferinta declaratiilor date in diferitele stadii ale procesului, in special in ceea ce priveste art. 6 paragraf 1 CEDO. In aceste conditii, autoritatea română nu conchide că în sensul existenței unei condamnări pronunțate de o instanță cu respectarea garanțiilor de independență, imparțialitate și publicitate în cadrul unui proces echitabil. Recurentul a susținut ca prin contestarea în anulare și a hotărârii de o căle extrajudiciare de atac, ce nu permite administrarea de probe în sensul jurisprudenței Curții, cu excepția acuzării inculpatului și a depunerii de înscrisuri. Din punctul lui de vedere, la momentul formulării plangerii în fața Curții, erau deja epuizate căile de atac ordinare din dreptul intern, contestată în anulare fiind formulată ulterior modificările din 2006 ale Codului de procedura penală, iar încălcarea Convenției ar data din momentul casării hotărârii prin care era achitat. Prin hotărârea Curții de Apel din 2011, readmitem faptul ca nu s-a remediat încălcarea Convenției, instanța reținându-se la o acuzare pur formală a sa și respingând cererea de citare a co-înculpatului N.S.

Despagubirile acordate de Curtea Europeana se ridica la 3000 euro prejudiciu moral si 10.000 euro onorariul avocatali!

Raportat la încălcarea art. 6 paragraf 1 CEDO, Curtea aminteste ca sistemul de protectie a drepturilor omului se bazeaza pe principiul subsidiaritatii, iar statele au posibilitatea de a redresa incalcarile Convenției, chiar înainte de a fi examinate de CEDO. Totusi, aceasta subsidiaritate nu permite o interpretare care sa permita statelor sa se sustraga jurisdicției Curții.

Curtea reamintea faptul ca un acuzat nu poate sa si arge calitatea de victima a unei încălcări a art. 6 paragraf 1 CEDO, înaltea de condamnarea sa, cu exceptia exigentelor privind termenul rezonabil si accesul liber la justitie. Reluarea procedurii desfasurate fata de o persoana nu poate, automat, sa inlature calitatea de victima. In acest caz, Curtea a constatat ca recurentul nu poate pretinde victima a încălcării CEDO. In plus, spre deosebire de Guvernul a neglijat calitatea de atac intern la momentul formulării plangerii, trebuie respinse. Curtea reține faptul ca argumentele recurentului, conform cauză acuzatorie sa, in urma contestării în anulare, a fost una pur formală nu poate fi susținută. Curtea observa ca instanta de recurs nu e tinuta de obligatia de a proceda la o judecare in fond, iar aceasta putea sa confirme achitarea recurentului sau sa-l declare vinovat, dupa o apreciere completa asupra vinovatiei acestuia, cu administrarea de noi probe, daca era cazul. Ceea ce reține Curtea e faptul ca instanta de recurs si-a fundamentat solutiile de condamnare pe o reinterpretare a declaratiilor marturilor, fara sa procedese la ascultarea lor nemijlocita. Prin aceasta solutie, Curtea de Apel Timisoara a redus considerabil dreptul la aparare al inculpatului, Curtea aplicand ca instanta romana ar fi trebuit sa alina rol activ in acest sens, chiar daca recurentul nu ar fi solicitat expres administrarea acestor probe. Astfel, se reține încălcarea art. 6 paragraf 1 CEDO, prin condamnarea recurentului dispusa in lipsa ascultării marturilor, in timp ce in primele doua grade de jurisdicție, acesta a fost achitat.

Raportat la art. 6 paragraf 2, recurentul invoca nerespectarea prezumției de nevinovatie de catre Curtea de Apel Timisoara, care a inlaturat probele ce-i sustineau nevinovatia. Invoca de asemenea, încălcarea art. 7 CEDO, prin condamnarea sa pe baza unei legi care nu era in vigoare la momentul comiterii faptelor si care prevedea elemente diferite ale laturii obiective. Cu privire la aceste aspecte, Curtea nu retine nicio încălcare a drepturilor si libertatilor fundamentale, respingand aceasta parte a plangerii.

Raportat la art. 41, recurentul solicita cu titlu de daune materiale, suma de aproximativ 25 000 euro, reprezentand veniturile salariale la care ar fi avut dreptul, in perioada desfasurării procesului penal, cat si suma de 50 000 euro cu titlu de daune morale. Curtea a apreciat, in privinta prejudiciului material, ca acesta este excesiv, calculat intr-o maniera speculativa si neprobat prin documente pertinente. **In privinta prejudiciului moral, a retinut ca singurul fundament pentru repararea acestuia rezulta din faptul ca nu a beneficiat de dreptul la un proces echitabil in fata Curtii de Apel Timisoara si nu de faptul ca relatiile familiale, profesionale sau sociale i-au fost afectate, asa cum a invocat recurentul, suma stabilita cu acest titlu ramanand de 3.000 euro.**

Recurentul a solicitat, de asemenea, suma de 15.000 euro pentru onorariul avocatali si 350 euro pentru taxele de corespondenta. In privinta onorariului, Curtea reține faptul potrivit caruia chitanțele nu fac dovada ca sumele respective au vizat procesul penal desfasurat in tara sau procedura desfasurata in fata Curții. Astfel, suma acordata pentru acest post s-a stabilit la valoarea de 10.000 euro.